

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

17.10.2012

B7-0462/2012

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Euroopa Liidu kaubanduslääbirääkimised Jaapaniga
(2012/2711(RSP))

Vital Moreira, Metin Kazak
rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel

RE\916164ET.doc

PE493.635v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

B7-0462/2012

**Euroopa Parlamendi resolutsioon Euroopa Liidu kaubanduslääbirääkimiste kohta
Jaapaniga
(2012/2711(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni inimõiguste ning sotsiaalsete ja keskkonnastandardite kohta rahvusvahelistes kaubanduslepingutes,
- võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni rahvusvahelise kaubanduspoliitika kohta kliimamuutusega kaasnevate nõudmiste taustal,
- võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohta rahvusvahelistes kaubanduskokkulepetes,
- võttes arvesse oma 6. aprilli 2011. aasta resolutsiooni Euroopa tulevase rahvusvahelise investeerimispoliitika kohta,
- võttes arvesse oma 27. septembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa uue kaubanduspoliitika kohta Euroopa 2020. aasta strateegia raames,
- võttes arvesse oma 13. detsembri 2011. aasta resolutsiooni kaubandus- ja investeerimistõkete kohta,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Kaubandus, majanduskasv ja maailmapoliitika. Kaubanduspoliitika – ELi 2020. aasta strateegia keskne teema” (COM(2010)0612/3),
- võttes arvesse komisjoni 21. veebruaril 2012. aastal avaldatud kaubandus- ja investeerimistõkete aruannet,
- võttes arvesse ELi ja Jaapani vahel 2001. aastal sõlmitud vastastikuse tunnustamise lepingut,
- võttes arvesse ELi ja Jaapani vahel 2003. aastal sõlmitud lepingut koostöö kohta konkurentsivastases tegevuses,
- võttes arvesse Euroopa Ühenduse ja Jaapani vahel 2008. aastal sõlmitud tolliküsimustes toimuva koostöö ja vastastikuse haldusabi lepingut,
- võttes arvesse Copenhagen Economicsi 30. novembril 2009. aastal avaldatud aruannet „Assessment of barriers to trade and investment between the EU and Japan” (Hinnang ELi ja Jaapani vaheliste kaubandus- ja investeerimistõkete kohta),
- võttes arvesse komisjoni ELi ja Jaapani kaubandussuhete teemalise üldsusega konsulteerimise tulemusi, mis avaldati 21. veebruaril 2011,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 24. ja 25. märtsi 2011. aasta järeldusi,

- võttes arvesse 28. mail 2011. aastal Brüsselis toimunud ELi ja Jaapani 20. tippkohtumisel vastu võetud ühisavaldust,
 - võttes arvesse oma 11. mai 2011. aasta resolutsiooni ELi ja Jaapani kaubandussuhete kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 90 lõiget 2 ja artikli 110 lõiget 2,
 - võttes arvesse oma 19. veebruari 2009. aasta resolutsiooni vaalapüügi suhtes kohaldatavate ühenduse meetmete kohta (2008/2101(INI)),
 - võttes arvesse 1997. aasta Amsterdami lepingut, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut (lisatud protokoll loomade kaitse ja heaolu kohta),
 - võttes arvesse 2. juulil 2012. aastal sõlmitud Euroopa Ühenduse ja Jaapani valitsuse vahelist teadus- ja tehnoloogiakoostöö lepingut,
 - võttes arvesse oma 13. juuni 2012. aasta resolutsiooni ELi kaubanduslääbirääkimiste kohta Jaapaniga,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et EL ja Jaapan annavad kokku rohkem kui kolmandiku maailma SKPst ja üle 20% maailma kaubanduse mahust;
 - B. arvestades, et 2011. aastal oli ELi ja Jaapani kahepoolse kaubavahetuse kogumaht kõigest 116,4 miljardit eurot, samas kui ELi ja USA puhul oli see 444,7 miljardit eurot, ELi ja Hiina puhul 428,3 miljardit eurot ning ELi ja Venemaa puhul 306,6 miljardit eurot;
 - C. arvestades, et 2011. aastal ulatus Jaapani kaubandusbilansi ülejääk kaubavahetuses Euroopa Liiduga 18,5 miljardi euroni, millest 30% moodustasid ainult autotööstuse tooted;
 - D. arvestades, et 2012. aastal seadis Maailmapank Jaapani oma ärisõbralikkuse edetabelis piiriülese kaubandusega tegelevate riikide seas 16. kohale, millel Jaapan edestab 18 ELi liikmesriiki;
 - E. arvestades, et Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon on märkinud, et Jaapani suutlikkus kõrvaldada mittetariifsed tõkked ja piirangud turulepääsult riigihangete valdkonnas on ELi ja Jaapani vahelise vabakaubanduslepingu teemaliste läbirääkimiste algatamise eelduseks;
 - F. arvestades, et konsultatsioonifirma Copenhagen Economics 2009. aasta novembris avaldatud uurimuse kohaselt võiks ELi eksport Jaapanisse suurenda 71% ja Jaapani eksport ELi 61%, kui tollitariife ja mittetariifseid tõkkeid maksimaalselt vähendataks;
 - G. arvestades, et Euroopa Liit ja Jaapan nõustusid 28. mail 2011 toimunud ühisel tippkohtumisel teostama analüüsi, et uurida vabakaubanduslepingu teemaliste läbirääkimiste teostatavust ja sellega seotud ühiseid eesmärke; arvestades, et vastav analüüs on lõpule viidud;

- H. arvestades, et komisjon, nõukogu ja Euroopa Parlament toetavad kaubandusliku vaalapüügi ülemaailmse moratoriumi säilitamist ja rahvusvahelise vaalatoodetega kauplemise keelamist ning soovivad lõpetada nn teaduslikul eesmärgil toimuva vaalapüügi ja toetavad ulatuslike ookeani- ja merealade nimetamist kaitsealadeks, kus igasugune vaalapüük on määramata ajaks keelatud;
- I. arvestades, et paralleelselt alustati poliitilise raamlepingu analüüsiga ja et ka see analüüs on edukalt lõpule viidud;

Majanduslik ja poliitiline taust

1. usub, et tuleks võtta arvesse Jaapani tähtsust poliitilise liitlasena, kellel on globaliseerunud maailma uute probleemide lahendamisel ELiga sarnased vaated;
2. on seisukohal, et ELi jaoks on väga oluline tihendada igakülgset oma majandus- ja kaubandussuhteid maailma suurimate majandusjõududega, näiteks Jaapaniga, et viia tööhõive- ja kasvupotentsiaal strateegia „Euroopa 2020” kohaselt maksimumini; peab seda ELis praegu valitseva majanduskriisi, tööpuuduse kõrge taseme ja halbade majanduskasvuprognoside tõttu eriti kiireloomuliseks küsimuseks;
3. väljendab sellega seoses muret asjaolu pärast, et ELi ja Jaapani kahepoolse kaubanduse maht on oluliselt väiksem kui teiste partneritega, nagu USA, Hiina ja Venemaa; järeldab, et ELi ja Jaapani kaubandussuhete tohutut potentsiaali ei ole veel ELi ettevõtjate, töötajate ja tarbijate huvides täielikult ära kasutatud, mille peamiseks põhjuseks on Jaapani mittetariifsete tõkete mõju Euroopa ettevõtjate turulepääsu võimalustele;
4. märgib, et Jaapanil on huvi nii teiste tähtsate vabakaubanduslepingute sõlmimise vastu, näiteks võimalik Jaapani, Hiina ja Lõuna-Korea vaheline vabakaubandusleping ja Vaikse ookeani ülene partnerlus, kui ka läbirääkimiste alustamise vastu mitmete teiste kahepoolsete kokkulepete sõlmimiseks; on arvamusel, et EL peaks võtma aluseks Lõuna-Koreaga sõlmitud vabakaubanduslepingust saadud kogemused, et saavutada Jaapaniga peetavate läbirääkimiste tulemusena võrreldav turule sisenemine;

Analüüs

5. märgib, et Euroopa Liitu ja Jaapanit käsitleva analüüsi läbiviimine on saanud nii komisjonilt kui ka Jaapani valitsuselt heakskiidu;
6. tunneb heameelt selle üle, et analüüsi läbiviimise teemalistel läbirääkimistel keskenduti mittetariifsete tõkete ja piirangute kaotamisele turulepääsult riigihangete valdkonnas, nagu nõudis parlament;
7. hoiatab selle eest, et kuigi tegevuskavad tähendavad osalist edasiminekut, on mõned neist ebatäpsed ja jätvavad liiga palju tõlgendamisvõimalusi (nt raudteekontsessioonide sätted); on seetõttu seisukohal, et Jaapan peab käituma edasipüüdlikumalt tulevaste läbirääkimiste algusest peale; rõhutab, et nende kohustuste täitmine on esmatähtis, ja ootab seetõttu konkreetseid tulemusi nii kiiresti kui võimalik, soovitavalt juba enne kehtestatud tähtaegu;

8. kutsub Jaapani valitsust üles kinnitama ELi ja Jaapani vabakaubanduslepingu vormiliste läbirääkimiste alguses uuesti eelneva analüüsi raames võetud kohustusi, eelkõige seoses mittetariifsete kaubandustõkete kaotamisega;
9. nõuab, et Jaapaniga vabakaubanduslepingu sõlmimise nimel peetavate läbirääkimiste juhiste vastuvõtmise tingimusena nõuaks nõukogu siduva läbivaatamisklausli kehtestamist, mis aktiveeritakse ühe aasta jooksul alates läbirääkimiste käivitamisest, et hinnata, kas Jaapan on saavutanud nähtavaid tulemusi mittetariifsete tõkete kaotamisel, pidades silmas eelkõige tõkkeid, mis mõjutavad ELi autotööstust, ja analüüsi raames kokku lepitud raudtee- ja linnatranspordisektori riigihangete takistuste kaotamisel;

Läbirääkimisvolitused

10. kutsub nõukogu üles andma komisjonile luba alustada analüüsi tulemuste põhjal ja kindlate eesmärkide nimel läbirääkimisi vabakaubanduslepingu sõlmimiseks Jaapaniga;
11. kutsub komisjoni üles pühendama ühe ELi ja Jaapani vabakaubanduslepingu algsetest läbirääkimisvoorudest mittetariifsete tõkete kaotamisele ning tagama seega, et ühe aasta möödumisel läbirääkimiste algusest saab läbivaatamisklausli osana läbi viia sõltumatu mõjuhindangu, et objektiivselt hinnata edusamme, mis on tehtud selles Euroopa Parlamendi jaoks keskse tähtsusega küsimuses;
12. rõhutab, et vabakaubandusleping peab olema laiaulatuslik, ambitsioonikas ja selle kaubandust käsitlevad sätted peavad olema täielikult siduvad; toonitab, et vabakaubanduslepingu tulemuseks peab olema tegelikkuses avatud turg ja kaubavahetuse soodustamine kohapeal, mitte eeldatav, õigusnormidega kehtestatud avatus; kutsub komisjoni üles vormiliselt ja korrapäraselt teavitama Euroopa Parlamenti ja nõukogu läbirääkimiste olukorrast ja edusammudest, mis on tehtud Jaapani mittetariifsete tõkete kõrvaldamisel; on seisukohal, et kui Jaapan ei näita läbirääkimiste käigus üles piisavalt kindlat püüdlust ELi peamisi nõudmisi täita, peaks komisjon pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu konsulteerimist läbirääkimised peatama;
13. märgib, et mittetariifsete tõkete kõrvaldamist on märgatavalt raskem kontrollida ja rakendada kui imporditariifide kõrvaldamist; nõuab tungivalt, et komisjon peab võtma täielikult arvesse parlamendi soovitusi, mis on esitatud parlamendi 13. detsembri 2011. aasta resolutsioonis kaubandus- ja investeerimistõkete kohta, ning võtma aluseks ELi ja Lõuna-Korea vabakaubanduslepingus sisalduvad mittetariifsete tõkete alased kohustused, et kujundada välja parimate tavade rakendamine ja järelevalvemehhanismid;
14. rõhutab, et selleks et vabakaubanduslepingust ELi majandusele tõepoolest kasu oleks, peaks nõukogu kehtestama selgepiirilise ajakava ja käsitlema komisjoni läbirääkimisjuhistes järgmiseid aspekte:
 - Jaapani valitsuse konkreetsed ja mõõdetavad tulemused seoses mittetariifsete tõkete kaotamisega, et kaotada enamik ELi ja Jaapani vahelist kaubandust takistavatest teguritest; rõhutab, et need kohustused peaksid olema märkimisväärselt ulatuslikumad kui analüüsi raames juba kokku lepitud tegevuskavad; komisjon annab nõukogule ja parlamendile selles valdkonnas tehtavatest edusammudest korrapäraselt aru;

- autotööstuses kehtivate mittetariifsete tõkete kaotamine; tõkete näiteks on maakasutuse planeerimise sätted, muud konkurentsivastased piirangud ja elektri- ja hübriidsõidukite kohtlemine; lahendus tuleks leida ka nn *kei*-autode sooduskorrale, et tagada selles nii olulises tööstusharus õiglane konkurents;
- riigihangete kontsessioonide märkimisväärne soodustamine, millega tagatakse Euroopa ettevõtetele turulepääs Jaapani olulistest sektorites, sealhulgas raudtee- ja linnatranspordis, ning turu avatus, mis on võrdne ELi riigihanketurgude avatusega;
- vaidluste lahendamise range ja tõhus mehhanism, millega nõutakse varajast konsulteerimist osaliste vahel, et võidelda uute mittetariifsete tõkete ja riigihangete turulepääsu alaste takistuste tekkimisega Jaapanis pärast seda, kui leping on jõustunud;
- järkjärguline kava tundlike tariifide vähendamiseks ELis, et anda ELi tööstusele piisavalt aega suurenenud konkurentsiga kohanemiseks; on seisukohal, et eelnimetatud tariifide kaotamine tuleks „kaitseklausli” abil lahutamatu ühendada riigihangete turulepääsu takistuste ja mittetariifsete tõkete kõrvaldamisega Jaapanis, nii et ei peaks vähendama ELi tundlike tariife ilma samaaegselt kõrvaldamata Jaapani mittetariifseid tõkkeid ja riigihangete takistusi;
- tulemuslikud kahepoolsed kaitsemeetmed, et vältida sellist impordi kasvu, mis põhjustaks või võiks põhjustada tõsist kahju ELi ja Jaapani tööstusele, eriti tundlikes valdkondades, näiteks auto- ja elektroonikatööstuses;
- märkimisväärse hulga selliste kõige problemaatilisemate tõkete eemaldamine, mis takistavad Euroopa VKEde turulepääsu;
- viited rahvusvahelistele tervishoiu- ja taimetervise alastele normidele ja tavadele, mis on kehtestatud eelkõige *codex alimentarius*’ega, Maailma Loomatervise Organisatsiooni (OIE) poolt ja saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli direktiiviga;
- jõustatatavad meetmed, millega kaitstakse põllumajandustoodete ja toiduainete, sealhulgas veinide ja kangete alkoholsete jookide geograafilisi tähiseid;
- märtsis 2011 aset leidnud katastroofi tõttu tuleb väga rõhutada energiaalast koostööd ja ökotööstuse kaupade ja teenuste tõhustatud turulepääsu;
- tugev ja kõrgeid eesmärke seadev kestliku arengu peatükk, mis sisaldaks põhilisi töönorme, sealhulgas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni nelja prioriteetset konventsiooni tööstusriikidele; selle peatükiga tuleks luua ka kodanikuühiskonna foorum, mis jälgib ja kommenteerib selle peatüki rakendamist ja keskkonnaalaste, loomade heaolu käsitlevate ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamise teemaliste mitmepoolsete kokkulepete tõhusat rakendamist;
- mõlemale osapoolle tegelik võimalus pääseda teineteise teenusteturule, milleks on vaja kõrvaldada õiguslikud takistused eelkõige investeeringute valdkonnas, võimaldada juurdepääs riigihangete kõigile tasanditele ja võtta olulise tähtsusega kohustusi konkurentsieeskirjade asjus, muu hulgas tühistades postiteenuste sektoris kehtivad ebaõiglased eelised;

- regulatiivse koostöö alaste dialoogide tugevdamine ja laiendamine siduva korra kehtestamise kaudu, et parandada rahvusvaheliste standardite järgimist ja õiguslikku ühtlustamist, võttes eelkõige vastu ja rakendades ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) kehtestatud standardid;
- põhjalik peatükk investeerimise kohta, milles käsitletakse nii investeringute kaitset kui turulepääsu;

15. kordab oma seisukohta, et juhul, kui eespool nimetatud tingimused on täidetud, saab ELi ja Jaapani vaheline vabakaubandusleping luua mõlemale majandusele kasuliku olukorra, ning et integratsiooni süvendamine keskkonnamõju hindamise kaudu suurendaks olulisel määral kasu mõlemale majandusele;

16. märgib, et ELil ja Jaapanil on jätkuvalt tõsised erimeelsused kalavarude majandamise ja vaalapüügi küsimustes, täpsemalt seoses Jaapani teaduslikul eesmärgil teostatava vaalapüügi nime all toimuva vaalapüügiga, ja nõuab laiemat arutelu vaalapüügi lõpetamise ja vaalatoodetega kauplemise küsimustes;

Pärast läbirääkimisi

17. nõuab, et juhul, kui läbirääkimised on edukad, viiks komisjon läbi teise mõjuhindamise, et hinnata lepingu eeldatavat kasu ja kahju ELi tööhõive ja majanduskasvu jaoks, analüüsides muu hulgas mõju avaldumist tundlikes valdkondades nagu auto- ja elektroonikatööstus, ning kasutegurit ELi aktiivsete huvide jaoks;

18. tuletab meelde, et ELi ja Jaapani võimaliku tulevase vabakaubanduslepingu sõlmimiseks tuleb küsida Euroopa Parlamendi nõusolekut, nagu see on sätestatud Lissaboni lepingus;

19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Jaapani valitsusele ja parlamendile.